

loti. Vrh tega pa je še znamenito, da celo strupene živali, kakor gadi in španske muhe ježu ne škodujejo. Če gad ježa pikne, mu to nič ne de.

Jež je skozi in skozi koristna žival. Vsa jegova škodljivost je, da včasih sem ter tje kako zalego mladih koristnih ptičkov, ki na tleh gnjezdijo, pohrusta; tudi sladko sadje, katero je z drelesa skapalo, se mu včasih dobro prileže. Vendar pa skoraj ni vredno o njegovi škodi govoriti, če se primeroma na njegovo korist gleda.

Kdor ima par ježev v vrtu, si sam mnogo truda prihrani. Ta živalica v tibi noči po glistah in nagih poljih na vrtnih gredicah stikuje in škodljive gosenice zeljnega belina in drugo mrčesje v umetnih nasadih zasleduje in žre. Take živalice so toraj v vrtu prava dobrota. Jež svoje delo tako dolgo opravlja, dokler je kaj malih sovražnikov poljedelstva in logarstva. Ko pa ti preminejo in ko bolj hladno vreme nastane proti koncu oktobra si ježek poišče kje kak miren in skrit kotič za prezimovanje. V njem si napravi toplo gnjezdo iz mahu, listja ali trave, se zviže v klopčič in zaspí. Njegovo zimsko spanje trpi skozi 4—5 mesecev. Toplota njegovi krvi se zniža skoraj na 0 stopinj, dihanje postane skoraj nečutno, ko se pa ljuba spomlad povrne in ko zopet ptice pevke pridejo, prebudi se tudi jež k novemu življenju in začne iz nova svoje koristno delo.

Ježevka vrže vsako leto 5—6 mladičev. V začetku zimskega spanja pa ti še dolgo niso popolnoma izraščeni in zato jih marsiktero zimo dokaj konec vzame, ker male živalice v svojih gnjezdiščih zmrznejo.

Jež se da lahko vdomačiti in kdor ga na vrtu redi in za njega skrbi, tega uboga na glas. Ko pred zimskim spanjem njihove hrane že pičlo prihaja, se lahko z mesnimi odpadki ali z zabeleženo prikuho redijo. Da pa tudi na vrtu prizimujejo, se jim mora za to tudi priložnost dati. V ta namen se jim položi na kak miren prostorček kup mahu ali pa jedna ali dve kupici sena na vrtu, te se pokrijejo z lesovjem ali ralcami in potem z slamnatim klobukom proti mokroti zavarujejo. V te kopice se jež zarije, si posebne hodnike napravi in gnjezdo naredi. Ko pride čas, si prihode zamaši in tukaj potem prezimuje. Spomladi pa zopet marljivo mrčesje pokončuje. Tako varovan in gojen se kmalu zaplodi in še več koristi. —

Pri nas je le jedno pleme in imeni: svinjski in pasji jež ste le poznavanje različne starosti.

Naj bi te vrstice pripomogle prepričanje splošno storiti, da je jež jedna najkoristnejših živalic za poljedelstvo in logarstvo.

Tržne novosti. Klavne živine so povsod menje na prodaj postavljali, to pa zavolj zaprtih potov, čemur bo zdaj pomagano, ker je sneg začel kopneti. Na Dunaju so ljudje krič zagnali, da so svinje zastrupljene po živalicah, kojim pra-

vijo: trihine. Začeli so svinjetino z drobnogledi pregledovati in našli, da je večidel vse prazen strah. Ogerskim, hrvatskim in srbskim svinjam je cena poskočila. Mast, žmauc, špeh, zaseka dobivljajo večjo ceno. Ovčja volna se slabo prodaja; fabrike ne poprašujejo po njej, ker že izdelane svoje tkanine oddati ne morejo. — Zrnje je početkom februarja poskočilo v ceni, ki pa sedaj zopet nekoliko ponehava. V manjših mestih in trgih ga laglje in boljše prodavajo, kakor pa na velikih tržiščih, kder vse čaka na to, kako se bo kaj letošnja ozimina pod snegem pokazala. Knoper predrago cenijo 34—36 fl., zato se pa tudi kupci ne glasijo. Hmelj ima živahno kupčijo, zlasti česki hmelj, ki je dobil za 10 fl. večjo ceno od lani. Slive (češplje) štajerske veljajo 9—10 fl., slavonske pa 15—16 fl. Repno seme nima nobenih kupcev. Deteljino seme se drago in precej marljivo kupuje; lucerna velja 40—48 gold. 50 Kg. Vinska kupčija še vedno stoji; vendar upati je, da bo temu skoro zaželeni konec, če je res, kar v novinah beremo, da je trsu na Ogerskem, Hrvatskem in v Avstrijskem zima škodila; pravijo, da so zgornje okice vse pozebljene.

Na vinorejski šoli pri Mariboru je bila 15 t. javna 4. skušnja. Navzoči so bili dež. odbornik Scholz, ravnatelj Schediwy in nekoliko gostov. Najprvle je gojence izpraševal učitelj g. Jakše iz predmetov v novi meri in vagi; potem vsi spisi so v nemškem jeziku. Adjunkt g. Mell je izpraševal iz poljedelstva, živinoreje, kemije, g. ravnatelj Göthe pa iz sadje in vinoreje. Kletar g. Kec je podučeval v risanju s srečnim uspehom. Sedem gojencev bilo je nadarjenih.

Gospodarsko šolo v Ptujju vzdržuje poseben odbor vrlih učiteljev iz mesta in iz njegove okolice. Lani je bilo za poduk namenjenih 100 učencev, ki so se do 15. aprila vadili v kopuliranju dreves. Od ptujske podružnice štajerske kmetijske družbe dobil je odbor $\frac{1}{4}$ grajskega ograda za mestom. Ta kos zemljišča se je lani lepo poravnal in rigolal in v lepo drevnico spremenil. Že sedaj steje 2000 požlahtnjenih dreves in 2500 divjakov, potem 950 dva- in triletnih dreves in 2800 divjih kostanjev, vse skupaj 8250 dreves v vrednosti 325 fl. Vrli učitelji in podporniki so res vse hvale vredni.

Sejmovi. 28. febr. v Kamci, v G. Sušicah, v Vidmu. 1. marca v Planini. 3. marca v Lučanah, v Oplotnici. 4. marca v Vozenici. 6. marca pri sv. Petru pod sv. Gorami, v Radazgivesi. 7. marca v Ljutomeru.

Dopisi.

Iz Konjic. (Zahvalnica g. Hermanu). Mislim, da vam kot dopisnik najbolj vstrežem, ako vam pošljem prepis zaupnice in zahval-

nice, katero je skupščina kat. političnega društva dne 30. febr. z navdušenjem sklenila blagorodnemu gosp. Hermanu. Glasi se tako-le:

Blagorodni gospod! Ljubljeni zastopnik slov. ljudstva! „Kat. politično društvo“ v Konjicah je v skupščini dne 20. febr. 1876 navdušeno sprejelo predlog, da se Vam, blagorodni gospod, pristrčna hvala izreče za Vaš izvrstni govor v državnem zboru pri razpravi o državnem proračunu za l. 1876. Vaše besede o nadlogah države in njih pravih izviri, so tako pomenljive, Vaši vzori o potih, ki bi se naj nastopili, da se Avstrija gróznih zadreg reši, so tako zdravi, tako vsestransko modri in razmeram ljudstva primerni, da jih nijeden državnik, ki bode poklican Avstriji pomagati, spregledati ne bo smel, ako noče na pol pota ostati.

Prav mnogi, ki so doslej na centralizem prisegali, ali pa liberalne muhe lovili, pravijo zdaj, ko so Vaš govor brali: „Herman ima prav!“

Dasi nismo tako srečni, Vas, blagorodni gospod, za poslanca svojega okraja imeti, nas vendar pristrčno veseli, pa tudi v sedanjih velikih bridkosti močno tolaži, da ima narod slovenski tako bistrega, ljubezni do mile domovine avstrijske in slovenske vnetega in neustrašenega zagovornika v državnem in deželnem zboru. Brez ovinkov izreka kat. političnega društva skupščina, da je skoro edina korist sodelovanja poslancev državno-pravne stranke v državnem zboru za narod slovenski ta, da sliši svet iz Vaših zgovornih ust resnico, ki se v taki jasnosti in doslednosti le malo kedaj čuje.

Blagovolite toraj za svoj trud, za neupogljivi pogum, s katerim branite Avstriji in narodu slovenskemu pravo svobodo in pogoje občnega blaga, sprejeti izraz naše pristrčne zahvale, občudovanja in neomejenega zaupanja.

Po dokončanem političnem delu programa bila je tombola, ki je društvenikom mnogo veselja napravila. — Pristopilo je vnovič 7 udov in eden celó iz odstranjenega Laporja. Društvo šteje zdaj 306 udov.

Od sv. Roprtja v Slov. Goricah. (Ženitve, volitve). Pri nas so na dnevnem redu ženitve in zopet ženitve, za duhovnike polne sitnob in bridkosti. Ženijo se večjidel le viničarski in služebni, posestniki pak le oni, ki so primorani, in sicer se ženijo z grozenskimi plačili, n. pr. Besitzumschreibung — desetek — Uebertragungsgebühren etc. jutrne gostije itd. popred zadolženi se še z ženitvami bolj zadolžijo. Bog jim pomagaj.

Obhajali smo vendar 7. t. m. posebno poroko in sicer brez sitnob in plačil v lepem miru v krščanskem duhu. Č. g. Ant. Vraz, kaplan v Kapelah prišel je in s svojim očetom in materjo zlato gostovanje obhajal v pričo žlahte in lepega števila farmanov, ki je ginjenim srcem poslušalo nagovor g. Antona.

Pred nekolikimi leti sta še krepka stariša svojemu sinu novomešniku služila veselo primicijo, sedaj jima je sè zlato poroko povrnil nekdanji trud in skrb.

Volilni možje so: predstojnik Jakob Rebernik, J. Vrlič, Gočevski Krampergar, potem Jak. Šalamun, predstojnik, Mat. Petek in Franc Ornik v Rogoznici. Vsi so obljubili voliti Slovence dr. Radaja. Bog jim je razsvetil pamet!*)

Iz Šoštanja. Tukajšnja posojilnica, za druga z neomejenim poročtvom, imela je 5. februarja svoj letni občni zbor, ki je potrdil račun za lansko leto, ter volil ravnateljstvo v nadzorništvo. Priloženi račun kaže, da posojilnica vrlo dobro napreduje. Iz poslovnega pregleda je razvidno, da je posojilnica leta 1875 imela dohoda 202.767 gld. 23 kr., mej temi 125.280 gld. vrnenih posojil, 46.000 fl. posojil od zadruga najetih, večjidel pri štajerski hranilnici, 19.119 fl. 20 kr. hranilničnih vlog itd., razhoda pa 201.261 gld. 64 kr., mej temi 163.525 fl. posojil za osobni kredit, 22.900 fl. od zadruga vrnenih posojil, 9519 fl. 13 kr. vrnenih vlog itd. Bilanca je kazala 31. decembra 1875 aktiva: gotovina v kasi 1505 fl. 59 kr., posojila na osobni kredit 38.245 gl., posojila na hipoteke 720 gl., zaostale obresti 51 fl. 49 kr., naprej plačane obresti 297 gld. 91 kr., kreditna kavcija 600 gld., obresti za-njo 20 gld., inventar itd. 315 gld. 63 kr., skupaj 41.754 gld. 62 kr.; pasiva: zadružni deleži 5000 gl., vloge 9600 fl., obresti za-nje 391 gl. 23 kr., nevzdignene dividende za 1875 l. 15 gld., posojila zadružna 23.100 gld., rezervni fond 47 gl., 13 kr., prihod v rezervni fond 2167 gld. 15 kr., naprej vzdignene obresti 574 fl. 73 kr., dividenda (6%) za zadružne deleže 300 fl., čisti dobiček 560 gld. 33 kr. Občni zbor je sklenil, da se naj ves čisti dobiček pripiše rezervnemu fondu, kateri je tedaj l. 1875 od 47 gld. 13 kr. narastel na 2774 gld. 59 kr., ker se je po sklepu lanskega občnega zbora celo leto jemala od dolžnikov neka priklada za rezervni fond. Zadružna pogodba se je v nekih točkah z ozirom na lokalne okolnosti spremenila. Končno so bili izvoljeni v ravnateljstvo: g. Mihael Vošnjak za ravnatelja, g. M. Golob, okrajni načelnik, za kontrolorja, g. Franc Vošnjak za denarničarja; predsednik nadzorništva pa je g. J. Rak, župan v Velenji.

Od sv. Petra pod Mariborom. (Tat J. Merčnik) je bil 17. t. m. ubit. Še pred kratkim je imel posestvo pri sv. Barbari. Ko mu je tisto bilo prodano, se je preselil v G. Duplek. Bil je eden izmed najdrznejših tatov, še le kakih 30—35 let star. V noči med 16. in 17. februarja obišče nas. Za svojega pomagača je imel nekega še na videž nedolžnega fanta F. T. . . ., starega 17 let, kateri je na straži stal. Vlomila sta v farovško klet, pri g. učitelju Št. . . in v viničarski hram g.

*) Prihodnji „Slov. Gosp.“ bo natanko povedal, kako se je volilo. Ured.

Marijbor. Okoli 4 ure proti jutru se podata s svojim plenom domu. Pa sreča ta pot jima ni bila mila. — Domu gredočima pride nasproti neka deklica, ki je šla iz ženitovanja. Ker sta se jej z delasumljiva, hiti dekle hitro k našemu obče spoštovanemu predstojniku g. Flucherju. — F. R., ki je bil ravno pri g. predstojniku na delu, hiti nagloma za tatoma. Merčnik se začne braniti in ustrelj na njega enkrat iz svoje dvocevke. Na srečo ga ni ranil, temuč samo obleko pošmodil. Zdaj udari fant, ki je Merčniku pomagal R. po glavi, z nekim težkim železom, ki ga je s seboj imel, da je ta omedlel. Zdaj prihiti g. predstojnik na pomoč, in Merčnik, ki je imel še eno cev svojega samokresa nabito, se proti temu obrne. Med tem prihiti več ljudi od ženitovanja na pomoč in eden udari tata po glavi, da je na tem udarcu nesrečnež 17. t. m. na večer umrl. Fant je bil ulovljen. — Mnogo ljudi je prišlo gledat glasovitega tata, katerega je g. predstojnik v lepi krš. ljubezni pod streho vzel, ter za-nj skrbel, dokler ni končal. Nikogar ni bilo, ki bi bil M. omiloval. Ni čudal! Ljudstvo je neizrečeno razsrdjeno nad tolikimi tatvinami tega človeka. Še le pred kratkim je bil iz ječe izpuščen, ktero je že velikokrat obiskati moral. Bog bodi usmiljen jegovej duši — bil je previden — telo si drugo ni zaslužilo, kakor da je zapustilo kraj, v katerem je Merčnik bil strah, nesreča in nedloga.

Iz Ptujja. (Nesreča.) V Novi vesi niže Ptujja je 18. t. m. zvečer množina ledu v Dravi vtrgala 3 mline in jih porinola na nasprotno pobrežje, ali tako, da se tam ni moglo do njih. V soboto so pred poldnem šli s svojimi čolni iz Ptujja piježiri, ki pa tudi niso mogli do mlinov od vseh strani z ledom obdanih. V sledeči noči je voda mline dalje nesla in porinola v strugo, da se je moglo do njih. Piježiri so šli v nedeljo drugo na pomoč; eden mlin so pustili posestniku razdreti in na suho spraviti; dvema posestnikoma pa so mline zažgali in s streljivom na drobno razkadili. Kajti bala se je, da utegnejo do Borelna priplavati in tamošnji letos od piježirov dogotovljeni most podreti. Govori se, da je okrajno glavarstvo nekaj dni prville župane in mlinare po žandarjih opomenolo, naj mline dobro zavarujejo, vse težko mlinsko orodje pa na suho spravijo, česar pa ti trije niso storili. Videči nevarnost so se smelo zanašali na močnost mlinskih lancev in vožja tako, da niso iz mlinov hoteli spraviti niti zrnja niti moke. Škoda je velika, odškodnina za požgana mlina pa bude le mala, ali morebiti celo nikaka. —

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Ustavoverni kandidati zaporedom propadajo. Tako je bilo pri volitvah na Češkem, kder so Staročehi pod vodstvom dr. Riegerja 24. febr. premagali Mladočeske in ustavo-

verne liberalce; potem na Gališkem sta 17. febr. dva ustavoverna kandidata propadla. Isto se boče 26. febr. zgodilo ustavovercu Wretzlnu v Marijboru. Mladi grof Ig. Attems, liberalce in kulturborec bi rad postal deželni poslanec za mesta Sl. Bistrica, Slov. Gradec in trge, za katere je Baron Rast poslanstvo odložil. — Naših 34 škofov in škof. namestnikov je izdalo obširno pismo, v katerem slovesno in določno ugovarjajo nasnovani klosterski postavi. Tudi ministri so sklenoli postav svitlemu cesarju v potrdenje ne predložiti. To pa je liberalce budo razsrdilo ter zato grdo in žaljivo pišejo ne samo o škofih, temuč tudi o vladi, da res strmimo, zakaj listi niso bili konfiscirani. „Marb. Zeitung“ v 21. številki toži zakaj še se ustava (organizaciji) katoliške cerkve pri nas ni zlo-mila? Na Dunaju pa je poslanec Schönerer zahteval, naj ministri odstopijo, če nečejo kulturne horbe pri nas, kakoršna je na Pruskem. — Državni zbor je sprejel bagatelno postavo, po katerej se bo zamoglo tožiti brez notarja in dohtarja do 50 fl. vrednosti. Do sedaj je to veljalo samo do 25 fl. — Stavljene nove železnice iz Hartberga čez Fürstenfeld, Fehring, Radgono, Ljutomer in Ormuž se bode ministrom priporočilo. — Za štempeljne je državna kasa lani dobila 15,844.704 fl., za desetek in pristojbine 35,021.957 fl. — Konservativni poslanci so se pritožili o škodi, katero železnice delajo posestnikom ob železnicah. — Državni zbor še ima veliko dela in bo tedaj še prve dni marca zborovati moral. — Ogerski ministri pridejo dnes 24. febr. zopet na Dunaj na pogovor z našimi ministri. Ogerskim deželam se je razglasila postava o novi meterski meri. Stroške za Deakov pogreb, 11726 fl., plača ogerska država. Hrvati, kateri z narodnjakom dr. Makancem držijo, so hudi, zakaj se je ban Mažuranič in cela Hrvatska udeležila z izobešanjem črnih zastav proslavljanja Déakovega; Déak je bil Magjar in kot tak nasprotnik Hrvatom, katerim je s podpiranjem slaboglasnega barona Raucha mnogo škodil.

Vnanje države. Ruski cesar je po smrti izgubil svojo mnogo čislano sestro Marijo Nikolajevno. Bavarski katoliški poslanci so sklenoli ali liberalno ministerstvo, ki deželo Prusom izdaja, takoj podreti, ali pa ga primorati, da razpusti državni zbor. Bismark se neki pripravlja, katoličane še hujše preganjati. V Belgiji so frajmaurerji in liberalci katoliške moze, ki so v Mehelnu zborovali, na ulici in na kolodvoru počakali in jih mnogo do krvavega stolkli. Izmed 532 voljenih francoskih poslancev je večina — republikanska. Če je res, kar liberalne novine pišejo, da so Karlisti izgubili trdnjavo Estello, potem je to bržčas smrtni udarec za nje. Sicer pa se poroča tudi o veliki zmagi Karlistov pod generalom Lizarragom. — Iz Turškega se čujejo za nas žalostni glasi: Avstrija bo neki pribeglim Kristijanom odtegnola vsako pomoč?